

UDC 351/354: 502/504

JEL classification: H41, H79, Q28

DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.022>

Наталія КРИВОКУЛЬСЬКА,

кандидат економічних наук, доцент,

кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу, Західноукраїнський національний університет,

вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46009, Україна,

e-mail: business.nata@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6425-8762>

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИЙ СУПРОВІД ПРОЦЕСУ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ: ВЕКТОРИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Кривокульська Н. Інформаційно-комунікативний супровід процесу екологічного управління в публічній сфері: вектори вдосконалення. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 3. С. 22–37. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.022>

Kryvokulska, N. (2022). Informatsiino-komunikatyvnyi suprovod protsesu ekolohichnoho upravlinnia v publichnii sferi: vektory vdoskonalennia [Information and communication support of the environmental management process in the public sphere: vectors of improvement]. *Visnyk ekonomiky – Herald of Economics*, 3, 22–37. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.022>

Анотація

Вступ. Інформаційно-комунікативний супровід процесу екологічного управління в публічній сфері є важливим ресурсом для побудови демократичного, екологічнобезпечного суспільства. Тому сьогодні постала нагальна потреба дослідити сутність такого супроводу та визначити вектори його вдосконалення.

Мета. Дослідження значимості і проблем інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері, ідентифікація актуальних питань, які вимагають вирішення, визначення вектори для вдосконалення такого супроводу.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження: системного аналізу, узагальнення – для характеристики особливостей і функцій інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері; інституційного аналізу – для визначення проблем і напрямів удосконалення такого супроводу з урахуванням впливу на нього інституту держави та інших стейкхолдерів.

Основні результати дослідження. Встановлено, що недосконалість інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління

трансформувала його у першопричину екологічних проблем України. Проаналізовано функції інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері. Обґрунтовано, що основним суб'єктом виконання цих функцій має бути держава та акцентовано на необхідності підвищення довіри до інституту держави і забезпечення більшої відкритості діяльності її органів.

Запропоновано створити публічну онлайн-платформу спільної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами та визначено її цілі. Наведено структуру і функціональне навантаження модулів, котрі мають знаходитись на публічній онлайн-платформі. Акцентовано, що така структура модулів публічної онлайн-платформи набуває актуальності в сучасних умовах війни в Україні та в післявоєнний період. Ідентифіковано актуальні питання, які вимагають вирішення для побудови належного інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері та визначено переваги від вирішення цих питань.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В умовах сталого розвитку перспективами подальших наукових розвідок є напрями вдосконалення інформаційно-комунікативних технологій процесу екологічного управління в публічній сфері.

Ключові слова: публічна сфера, процес екологічного управління, інформаційно-комунікативний супровід процесу екологічного управління.

Формули: 0, рис. 3, табл. 3, бібл.: 14.

Nataliia KRYVOKULSKA,

PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, Public Administration and Personnel,

West Ukrainian National University,

11 Lvivska street, Ternopil, 46009, Ukraine,

e-mail: business.nata@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6425-8762>

INFORMATION AND COMMUNICATION SUPPORT OF THE PROCESS OF ECOLOGY MANAGEMENT IN THE PUBLIC SPHERE: VECTORS OF IMPROVEMENT

Abstract

Introduction. Information and communication support of the process of ecology management in the public sphere is an important resource to build a democratic, environmentally friendly society. Therefore, today there is an urgent need to explore the essence of such support and identify vectors for its improvement.

Purpose. Research of the significance and problems of information and communication support of the process of ecology management in the public sphere, identification of current issues that need to be tackled, and are vectors to improve such support.

Methodology. To achieve this goal, the following research methods were used: system analysis, generalization - to characterize the features and functions of information and communication support of the ecology management process in the public sphere;

institutional analysis - to identify problems and areas to improve such support, taking into account the impact of the institution of the state and other stakeholders.

The main results of the study. *It is established that the imperfection of information and communication support of the ecology management process has transformed it into the root cause of environmental problems in Ukraine. The functions of information and communication support of the ecology management process in the public sphere are analyzed. It is substantiated that the main subject of these functions should be the state and the need to increase trust in the institution of the state and ensure greater openness of its bodies.*

It is proposed to create a public online platform for joint, collective work and communication in the process of ecology management between different stakeholders and its goals are defined. The structure and functional load of the modules that should be on the public online platform are outlined. It is emphasized that such a structure of modules of the public online platform becomes extremely relevant in the current conditions of war in Ukraine and in the postwar period. Relevant issues that need to be tackled in order to build proper information and communication support of the environmental management process in the public sphere and the benefits of tackling these issues have been identified.

Conclusions and prospects for further exploration. *In the conditions of movement along the way of sustainable development the prospects of the further scientific researches are directions of improvement of information and communication technologies of process of ecology management in public sphere.*

Keywords: *public sphere, process of ecology management, information and communication support of the process of ecology management.*

Formulas: 0, **fig. 3, table. 3, bibl.:** 14.

JEL classification: H41, H79, Q28

Постановка проблеми. Екологічна ціль розвитку вмонтована у публічну політику і реалізується через процес екологічного управління, що здійснюється різними його суб'єктами на різних рівнях. Інформаційно-комунікативний супровід процесу екологічного управління в публічній сфері є важливим ресурсом для побудови демократичного, екологічнобезпечного суспільства, а також інструментом екологічного управління і регулювання. Однак у сучасних умовах інформаційно-комунікативна складова процесу екологічного управління є недосконалою і вважається однією із першопричин екологічних проблем України. Тому сьогодні виникла нагальна потреба дослідити сутність та проблеми інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері та визначити вектори його вдосконалення.

Короткий огляд літератури. Дослідженню питань екологічного управління присвячені наукові праці М. Хилька, С. Чумаченка та інших авторів. Інструментарій екологічного регулювання, в тому числі, інформаційно-комунікаційного характеру, є об'єктом досліджень таких науковців і практиків, як В. Жуковський, Р. Савіна, О. Савицька, А. Сидор, Г. Шпак, С. Шатний та інших. Сучасні умови зумовили потребу проведення досліджень особливостей використання інструментів регулювання природоохоронної діяльності в умовах війни і післявоєнної відбудови, що відображено у працях В. Маслея, О. Пирікова, С. Чумаченка, Є. Яковлева та інших авторів. Однак

сьогодні питання інформаційного супроводу і комунікацій в процесі екологічного управління набуває особливого значення в контексті необхідності забезпечення сталого розвитку, результативного вирішення різномасштабних і різнорівневих екологічних питань в умовах війни і післявоєнної відбудови. Все це вимагає додаткових досліджень питання інформаційно-комунікаційного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері та його вдосконалення.

Метою дослідження є обґрунтування значимості інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері, ідентифікація актуальних питань, які вимагають вирішення, і є векторами для вдосконалення такого супроводу.

Методологія. Застосовано: методи системного аналізу, узагальнення – для характеристики особливостей і функцій інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері; інституційного аналізу – для ідентифікації проблем і визначення напрямів удосконалення такого супроводу з урахуванням впливу на нього інституту держави та інших стейкхолдерів.

Основні результати дослідження. Екологічне управління – це важлива складова (підсистема, компонент) сфери публічного управління. Це підтверджує теза літературного джерела [1] такого змісту: «Оновлений проект Стратегії до 2030 року, розроблений Міністерством екології та природних ресурсів України, та національний план дій, спрямований на її реалізацію, доповнює попередній варіант Стратегії впровадженням Цілі 1 (формування в суспільстві екологічних цінностей та засад сталого споживання і виробництва). Заходи на досягнення цієї цілі спрямовані на розвиток в Україні інструментів сталого споживання та виробництва, систем екологічного управління, екологічної сертифікації продукції згідно з вимогами міжнародних стандартів та пропагування екологічного маркування серед споживачів».

Україна є учасником сучасних цивілізаційних процесів (розвивається шляхом забезпечення сталого розвитку; відшукує способи ліквідації ресурсовитратності виробництва; здійснює захист населення від надзвичайних ситуацій та запобігає їх настанню тощо).

Змістове навантаження дефініції «сталий розвиток» сформулював Л. Браун у доповіді Брутландської комісії, як «розвиток, що задовольняє сучасні потреби людства, водночас не руйнуючи можливості задовольняти свої потреби для майбутніх поколінь» [2].

Питання сталого розвитку актуальне для країни загалом, її регіонів та територіальних громад. Причому «екологічна система регіону є базовою для забезпечення сталого розвитку інших систем – економічної та соціальної» [3].

Сталий розвиток територій – це гармонійний, соціальний, економічний і екологічний розвиток міських та сільських поселень, спрямований на створення умов проживання нинішніх і наступних поколінь на основі збалансованого використання ресурсів [4].

Проте цілі сталого розвитку не були належно відображені у законах, а відтак не стали дороговказом для здійснення реформ [5].

Крім цього, «наголос на соціально-економічні реформи в країні призвів до послаблення екологічної політики та інституцій, дієвості контролю за дотриманням екологічних вимог, сповільнення необхідних змін у законодавстві. Ці фактори

обумовили суттєве зниження ефективності системи управління в сфері реалізації екологічної політики на державному та регіональному рівнях. Інституційна неузгодженість у розподілі повноважень і відповідальності, дублювання окремих функцій ускладнили координацію й погодженість дій у сфері охорони довкілля та, відповідно, не забезпечили необхідний рівень інтеграції управління економікою з екологічним управлінням на окремій території» [6].

Екологічне управління в Україні, яке регламентується чинним законодавством, часто розглядається як діяльність державних органів різних рівнів і економічних суб'єктів, яка передбачає дотримання обов'язкових вимог щодо охорони довкілля.

Таке бачення екологічного управління трансформувало його (поряд із іншими) у першопричину екологічних проблем України. Так, у джерелі [1] вказується на такі першопричини екологічних проблем України: «підпорядкованість екологічних пріоритетів економічній доцільності; неефективна система державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища та регулювання використання природних ресурсів, зокрема неузгодженість дій центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, незадовільний стан системи державного моніторингу навколишнього природного середовища; низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження довкілля та переваг збалансованого (сталого) розвитку, недосконалість системи екологічної освіти та просвіти».

Переважна більшість першопричин екологічних проблем України вказує на порушення і недосконалість інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління (в системах «державні органи різних рівнів», «державо-суспільство», «держава-громадяни», «держава-суб'єкти господарювання», «орган місцевого самоврядування-населення територіальної громади»).

Інформаційно-комунікативний супровід процесу екологічного управління є важливою функцією такого управління. Він дає змогу формувати, об'єднувати і синхронізувати цілі усіх суб'єктів публічного управління, що уможливорює прийняття спільних, взаємоузгоджених і взаємоприйнятних екологічно орієнтованих управлінських рішень. Значення інформаційної і комунікативної компонент для публічної сфери розкривається і посилюється прийнятими Законами України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації». Крім того, сучасне інформаційне суспільство і використання інформаційних технологій створюють умови для підвищення активності громадськості у різних сферах, в тому числі екологічній, а також формують нові варіанти імплементації (залучення) населення у забезпечення екологічного та інших видів розвитку.

Належний інформаційно-комунікативний супровід процесу екологічного управління посилює організаційно-функціональне навантаження суб'єктів публічного управління. Причому переконані, що первинною є функціональна діяльність, оскільки створення суб'єкта управління (державного органу, організації підприємницького чи некомерційного сектору економіки, громадського утворення) здійснюється з метою покладення на нього певних функцій. Вже потім «під виконання» цього функціонального навантаження формується організаційна структура, розподіляються завдання між виконавцями, будуються внутрішні й зовнішні комунікаційні зв'язки, тобто здійснюється організаційна діяльність.

Основні функції інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері спрямовані на створення інформаційних каналів і зв'язків для забезпечення результативного обміну інформацією між державними органами різних рівнів, підприємницькими організаціями, працівниками, громадськістю та населенням як суб'єктами публічного управління. Незважаючи на те, що ці функції реалізуються державою через відповідні державні органи різних рівнів, підприємницькими і некомерційними організаціями, громадськими утвореннями, – основним суб'єктом виконання цих функцій і закладення їх в основу суспільного розвитку у різних напрямках має бути держава.

Основні функції інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері подані у табл. 1.

Таблиця 1

Основні функції інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері

Назва функції	Її зміст
1	2
координаційна	розкривається через узгодження цілей і завдань діяльності суб'єктів екологічного управління на загальнодержавному, регіональному і місцевому рівнях, координація їх дій;
фокусування	полягає в тому, що інформація не просто передається (трансляється) її отримувачу, а й формується у єдиний інформаційний тематичний масив (інформація щодо сплати екологічного збору, витрат підприємств на здійснення природоохоронних заходів), що є значимим для підготовки і прийняття управлінських рішень за різними напрямками екологічної діяльності. Наприклад, для ефективного управління відходами як на національному, так і на регіональному рівнях має бути побудована інформаційна система із зручним доступом до даних щодо ліцензій, дозвільних документів, до інформації про забруднювачів атмосферного повітря та водних об'єктів тощо;
керуюча	її зміст розкривається у тому, що через процеси інформування і комунікації можна здійснювати керівні впливи з метою покращення поведінки населення і діяльності суб'єктів публічного управління (наприклад, через інформування громадськості, формування переліку об'єктів перевірок органами екологічного управління);
регулююча	охоплює регулювання інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері на різних рівнях;
стабілізуюча	спрямована на забезпечення стабільного функціонування як екологічної системи (приміром, завдяки належному поводженню з відходами), так і соціально-економічної (наприклад, належне поводження з відходами зумовлює зменшення забруднення довкілля, формуючи цим умови для нормальної життєдіяльності населення (соціальна компонента), а виділення з відходів ресурсоцінних компонентів – дозволяє отримати додатковий економічний ефект у процесі виробничої діяльності (економічна компонента));
мобілізаційна	цілеорієнтована на мобілізацію зусиль усіх стейкхолдерів у питаннях прийняття управлінських рішень екологічного характеру і реалізації природоохоронної діяльності;

продовження таблиці 1

інтегруюча	пов'язана з формуванням і реалізацією державної екологічної політики, котра б враховувала інтереси держави, суб'єктів господарювання, громадян і реалізувалась у практичній площині через вироблення і прийняття узгоджених управлінських рішень екологічного спрямування.
функція соціалізації	розкривається через: засвоєння у ході інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері екологічних цінностей; підвищення рівня професійної і побутової екологічної компетентності;
духовна	спрямована на формування і утвердження високої екологічної культури суспільства, сприйняття і оперування духовними цінностями у ставленні до природи.

Джерело: розроблено автором.

У період розвитку ринкових відносин виняткової актуальності набуває питання забезпечення сталого економічно-екологічного розвитку країни та її регіонів, де потрібен диференційований підхід до вирішення проблем охорони навколишнього середовища тарационального використання природних ресурсів. Для їх результативного вирішення необхідно вдосконалити державне управління, яке опирається на дієвий інструментарій регулювання природоохорони.

У системі інструментів природоохоронного регулювання важливе місце потрібно відвести інформаційним і комунікативним інструментам екологічного управління в публічній сфері, які дають змогу формувати достовірну інформацію для ухвалення ефективних управлінських рішень.

Наприклад, у результаті отриманих автором літературного джерела [7, с. 84] результатів оцінювання за методом ієрархії виявлено, що «найбільший потенціал запровадження органічного землекористування у Західному регіоні України, зокрема у Львівській, Хмельницькій та Тернопільській областях. Тобто на території цих областей найбільша площа сільськогосподарських земель, які потенційно придатні для ведення органічного виробництва за еколого-токсикологічними та агрохімічними показниками. Перевага Західного регіону пов'язана насамперед з низькою концентрацією промислового виробництва, натомість Волинська, Рівненська та Житомирська області втратили позиції в рейтингу через забруднення ґрунтів радіонуклідами внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС» (табл. 2).

Таблиця 2

Глобальні пріоритети розвитку органічного землекористування в Західному регіоні України

№ з/п	Область	Глобальні пріоритети
1	2	3
1	Львівська	0,121
2	Хмельницька	0,121
3	Тернопільська	0,118
4	Житомирська	0,114
5	Івано-Франківська	0,113

продовження таблиці 2

6	Волинська	0,108
7	Рівненська	0,105
8	Чернівецька	0,102
9	Закарпатська	0,096

Джерело: [7, с. 83].

Для того, щоб держава була основним суб'єктом виконання функцій інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері, необхідно посилити довіру суспільства до цього соціального інституту. Така довіра, за інформацією Центру Разумкова [8], вкрай низька (табл. 3).

Таблиця 3

Баланс довіри до соціальних інститутів (осінь 2020–весна 2021 року)

№ з/п	Соціальний інститут	Рівень довіри (+) (недовіри (-)) ¹
1	2	3
1	Верховна Рада України	- 56,5
2	Уряд України	- 50,9
3	Державний апарат (чиновники)	- 63,0
4	Державна служба з надзвичайних ситуацій	+19,7
5	Засоби масової інформації	+7,4
6	Громадські організації	+10,7

Джерело: [8].

¹Різниця між часткою тих, хто довіряє, і тих, хто не довіряє.

Щоби підвищити довіру до інституту держави, діяльність державних органів різних рівнів та органів місцевого самоврядування має бути відкритою для суспільства, на загальнодержавному і міждержавному рівнях необхідно використовувати інноваційні інформаційні й комунікаційні інструменти. Так, наприклад, «мобільні технології 5G в майбутньому можуть зумовити масове впровадження нових комунікативних й інструментальних засобів у дипломатії, серед яких: віртуальні посольства; додаткова реальність у публічній дипломатії; штучний інтелект у консульських службах; автоматизація баз даних щодо можливостей екоінтеграції країн і входження бізнес-суб'єктів в екологічні сегменти світового ринку та ін.» [9, с. 128].

Аргументуючи питання закладення функцій інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в основу суспільного розвитку на місцевому рівні, вкажемо на доцільність створення публічної онлайн-платформи спільної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами (органами місцевого самоврядування, громадським сектором економіки, населенням територіальних громад та органами їх самоорганізації).

До цілей такої платформи належать:

- побудова віртуального середовища колективної діяльності стейкхолдерів;
- визначення множини повноважень учасників екологічного управління і регулювання та своєчасне розміщення повної та достовірної інформації щодо цього;

– формування кола учасників процесу екологічного управління на місцевому рівні;
– забезпечення на місцевому рівні дієвої комунікації в питаннях екологічного управління між державними органами, органами місцевого самоврядування та інститутом громадянського суспільства.

До модулів, котрі мають бути на публічній онлайн-платформі синхронної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами, віднесемо: «модуль синхронної, колективної роботи», «модуль змістового наповнення», «модуль обговорення та взаємодії», «модуль обміну даними», «модуль інформаційно-аналітичного супроводу», «модуль пошуку», «модуль адміністрування». Їх функціональне навантаження щодо інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері відображено на рис. 1.

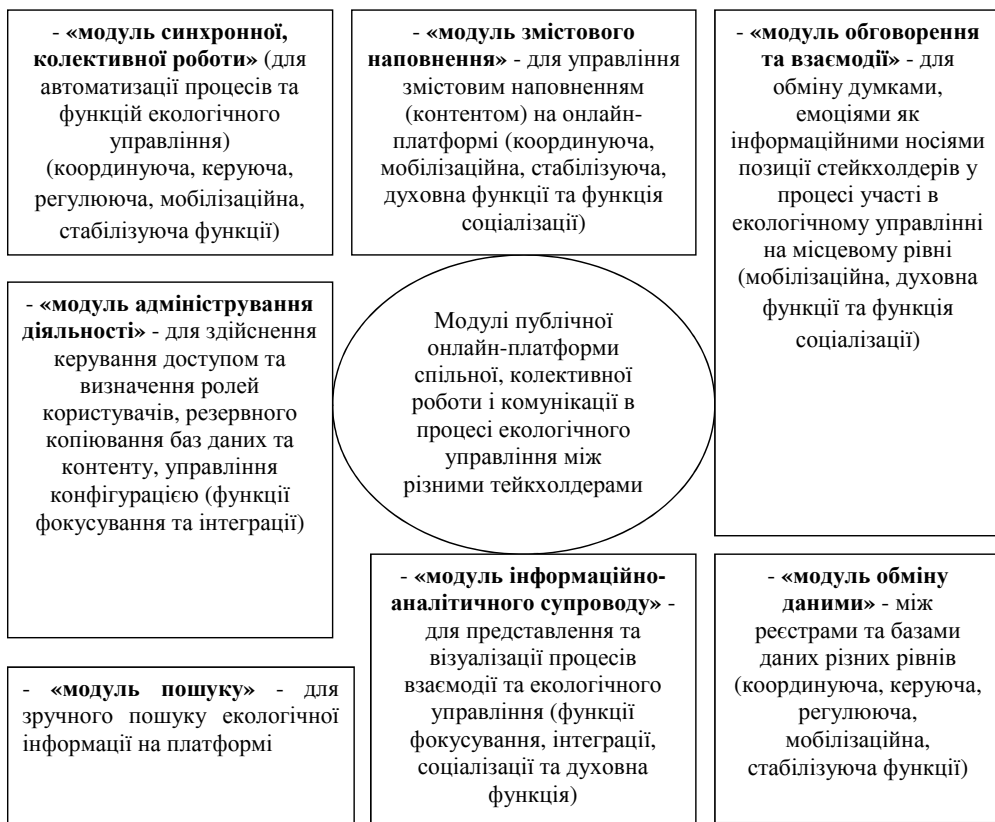

Рис. 1. Модулі публічної онлайн-платформи синхронної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами
Джерело: розроблено автором.

Така структура модулів публічної онлайн-платформи синхронної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами набуває виняткової актуальності в сучасних умовах війни в Україні. Аргументом на

користь цього є теза літературного джерела такого змісту: «... впродовж останніх 60 років до 40% збройних конфліктів були пов'язані із навколишнім середовищем або спровоковані природними ресурсами як рушієм протистоянь; протягом останніх двох десятиліть кожен конфлікт мав відношення до еколого-ресурсних та соціально-економічних параметрів навколишнього середовища та природних ресурсів; питання природних ресурсів та навколишнього середовища зрідка є єдиною причиною конфлікту, але, оскільки вони не вирішені, то завжди є перешкодою для встановлення миру. Неналежне управління природними ресурсами може стрімко знизити здатність країни протистояти новому витку ескалації конфлікту. Експерти ділять весь спектр на дві великі групи впливу: прямий та непрямий (опосередкований). Важливим різновидом непрямого впливу є інституційна криза. Війна може спровокувати екологічну катастрофу, але не обов'язково. Водночас війна неодмінно призводить до колапсу захисних механізмів: екологічного моніторингу навколишнього середовища, систем реагування на надзвичайні ситуації, систем захисту критичної інфраструктури та ін.» [10, с. 9].

Відповідно, публічна онлайн-платформа синхронної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами, має бути узгоджена (синхронізована) з реєстрами і базами даних Державної служби України з надзвичайних ситуацій, якою в березні 2022 р. розроблено «Алгоритм дій з відновлення життєдіяльності звільнених від російської окупації населених пунктів» (рис. 2).

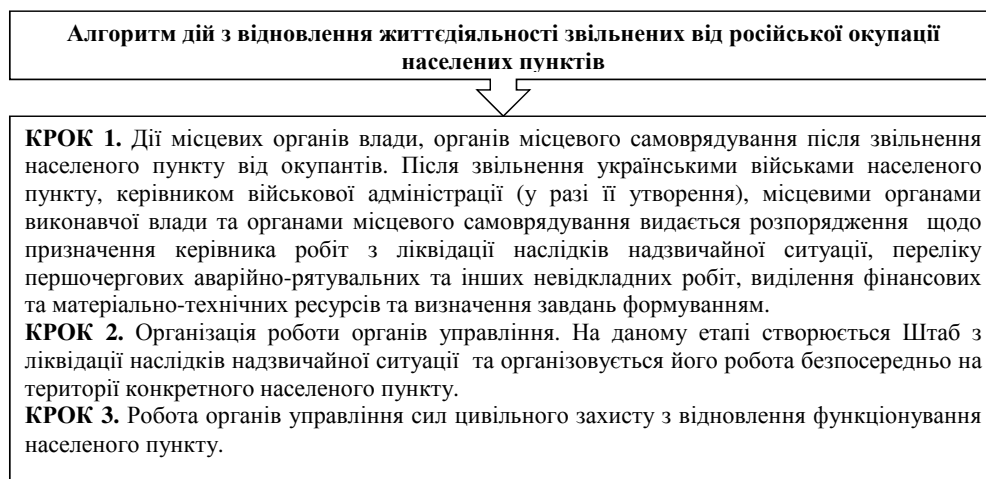

Рис. 2. Алгоритм дій з відновлення життєдіяльності звільнених від російської окупації населених пунктів України

Джерело: розроблено на основі [11, с. 143].

Завдяки модулю «обмін даними» (рис. 1) буде можливо інформувати стейкхолдерів щодо стану вирішення багатьох проблем, у тому числі, екологічного характеру. Так, у рамках кроку 3 (рис. 2) діяльність органів управління сил цивільного захисту з відновлення функціонування населеного пункту охоплює: проведення розвідки та

очищення території від вибухонебезпечних предметів; утворення спеціальних груп з пошуку, транспортування, утилізації або знищення загиблих тварин тощо. Така робота має екологічне забарвлення, оскільки знижує ризик забруднення довкілля.

У літературному джерелі [12] вказується, що «наразі відомо чотири інструменти, що дозволяють збирати свідчення і документувати злочини проти довкілля: телеграм-бот “ЕкоШкода”; saveEcoBot у Вайбер; сторінка Українського еколого-інформаційного штабу з аналітичної обробки та ліквідації наслідків бойових дій; анкета для збору інформації про заподіяння збитків довкіллю внаслідок вторгнення Російської Федерації на територію України».

Завдяки створенню публічної онлайн-платформи спільної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами інформаційні дані щодо злочинів проти довкілля можуть бути розміщені на цій платформі і бути доступними для широкого загалу. Крім того, після припинення активної фази бойових дій така інформація може бути покладена в основу ухвалення управлінських рішень щодо підтримки територіальних громад у ліквідації екологічних наслідків бойових дій (щодо забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, земельних ресурсів) за державні і грантові кошти.

У контексті створення публічної онлайн-платформи спільної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами важливо вказати на те, що в сучасних умовах постпандемії формуються і утверджуватимуться нові підходи до інформаційно-комунікаційного забезпечення в усіх сферах життєдіяльності суспільства і управління ним, у т. ч. екологічного управління. Ці підходи пронизуватимуть як матеріальну, так і духовну сфери суспільства, а онлайн-контакт утвердиться як важлива форма міжособової взаємодії, оскільки «він є адекватним сучасному етапу життя, виходячи із соціальних і природних можливостей сьогоднішнього дня» [13].

Отже, для побудови належного інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері необхідно вирішити низку актуальних питань, відображених на рис. 3.

Вирішення актуальних питань, зазначених на рис. 3, уможливить більш повне виконання функцій публічної сфери і сприятиме: більш ґрунтовному захисту публічних екологічних інтересів, вдосконаленню екологічного управління і екологічному розвитку суспільства; більш масштабній імплементації публічних інтересів у державну екологічну політику на різних рівнях.

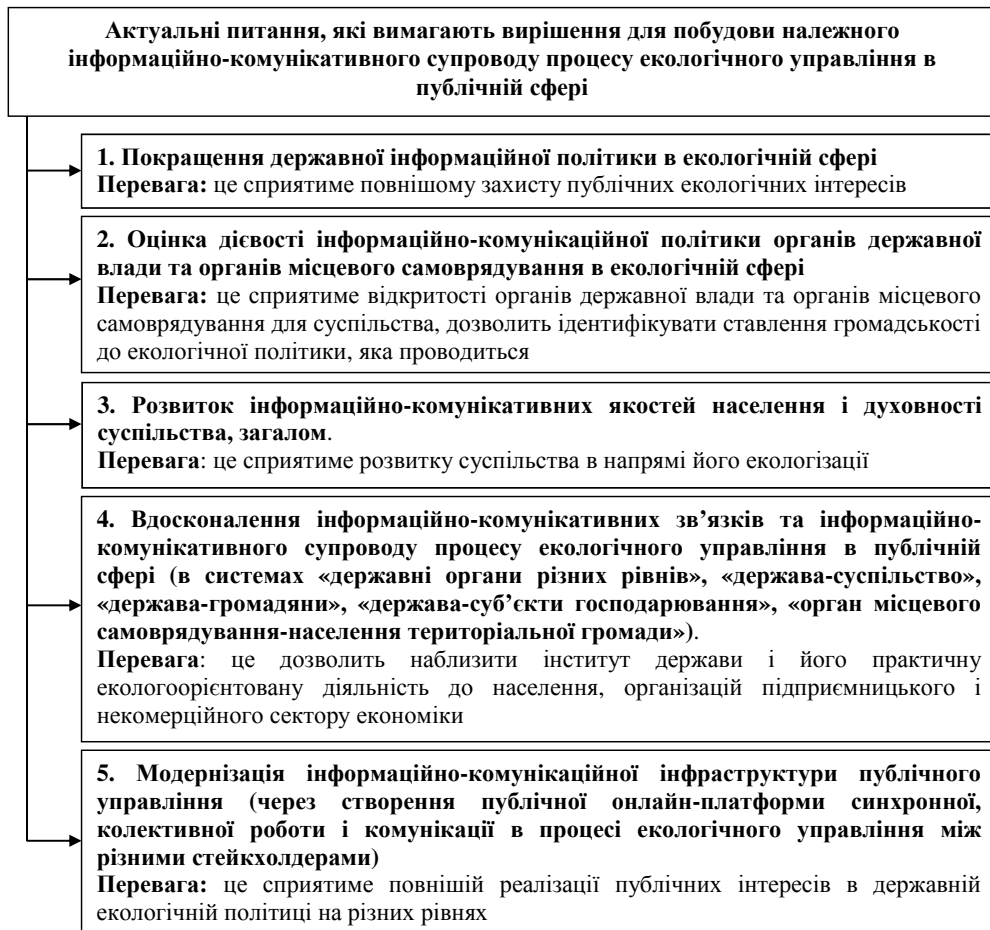

Рис. 3. Актуальні питання, які вимагають вирішення для побудови належного інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері

Джерело: розроблено автором.

Перелік цих питань (рис. 3) в рамках побудови належного інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері корелює з тезою літературного джерела [14] такого змісту: «Україна може стати світовим ІТ-лідером, якщо державою буде забезпечено чотири ключових складових, завдяки яким відбувається швидке зростання сектору, зокрема: державні інвестиції в ІТ-освіту, збереження комфортного податкового законодавства, підтримка розвитку продуктивних компаній та стартапів, а також створення комфортного та безпечного зовнішнього середовища і дотримання захисту прав людини».

Висновки і перспективи подальших розвідок. За результатами досліджень встановлено, що недосконалість інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління трансформувала його у першопричину екологічних

проблем України. Це вимагає покращення діяльності держави як головного суб'єкта екологічного управління, передусім, через підвищення довіри до неї і забезпечення більшої відкритості діяльності її органів. У контексті цього необхідно створити і чітко цілеорієнтувати публічну онлайн-платформу спільної, колективної роботи і комунікації в процесі екологічного управління між різними стейкхолдерами. Також потрібно структурно і функціонально навантажити модулі цієї публічної онлайн-платформи, адаптувавши їх до роботи в сучасних умовах війни в Україні та в післявоєнний період. Паралельно важливо вирішити інші питання, які вимагають вирішення для побудови належного інформаційно-комунікативного супроводу процесу екологічного управління в публічній сфері і отримання переваг від цього. Подальші наукові дослідження доцільно зосередити на вдосконаленні адміністративних інструментів впливу на процес екологічного управління в публічній сфері, які також вимагають інформаційно-комунікативного супроводу.

Література

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19?lang=ru>
2. Our Common Future. Report of the World Commission on Environment and Development. World Commission on Environment and Development, 1987. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>
3. Павлов В. І. Політика регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації (теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації): моногр. Луцьк : Настир'я, 2000. 580 с.
4. Методичні вказівки для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної і заочної форм навчання / Клименко М. О., Клименко Л. В., Буднік З. М. Рівне : НУВГП, 2020. 37 с.
5. Воронцов С. Б., Бурбела Т. М. Сучасний стан та проблеми формування підходів до забезпечення сталого розвитку України. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-07/suchasnyi-stan-zabezpechennya-stalogo-rosvytku-ukrainy.pdf>
6. Батій О. О., Ревуцька А. О. Екобезпечний розвиток як інструмент реалізації державної екологічної політики : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Перспективи розвитку територій: теорія і практика». Харків, 22–23 листопада 2019 року. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/view/subjects/d=5Fkonf persrozvtterr2019.html>
7. Жуковський, В., Сидор, А., Шпак, Г., & Шатний, С. (2022). Застосування методу аналізу ієрархії для оцінки Західного регіону України з метою розвитку органічного землекористування. Екологічна безпека та природокористування, 41(1), 69–88. URL: <http://es-journal.in.ua/article/view/255268>
8. Початок нового політичного року: довіра до соціальних інститутів (липень 2020р.). URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/pochatok-novogo-politychnogo-roku-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-lypen-2020r>

-
9. Bjola C. (2017). Trends and counter-trends in digital diplomacy. A Global Ranking of Soft Power 2017. Portland: USCC Center on Public Diplomacy. P. 126–129.
  10. Пиріков, О., Чумаченко, С., & Яковлев, Є. (2022). Геоінформаційний системний підхід до аналізу впливу збройних конфліктів на екологічний стан навколишнього природного середовища. Екологічна безпека та природокористування, 41(1), 5–17. URL: <https://doi.org/10.32347/2411-4049.2022.1.5-17>
  11. Маслей В. Публічне управління системою цивільного захисту в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови: всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України». 31.05.2022. С. 142–145. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/44954> (дата звернення 7.07.2022)
  12. Як війна впливає на довкілля і як можна допомогти його відновлювати. URL: <https://suspilne.media/231917-ak-vijna-vplivae-na-dovkilla-i-ak-mozna-dopomogti-jogo-vidnovluyati-rozpovidaie-ekologina/>
  13. Досвід переживання пандемії covid-19: дистанційні психологічні дослідження, дистанційна психологічна підтримка : матеріали онлайн-семінарів 23 квітня 2020 р. «Досвід карантину: дистанційна психологічна допомога і підтримка» та 15 травня 2020 року «Дистанційні психологічні дослідження в умовах пандемії covid-19 і карантину»; за наук. ред. М. М. Слюсаревського, Л. А. Найдьонові, О. Л. Вознесенської. Київ : ІСПП НАПН України, 2020. 121 с. URL: https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/Static/dosvid_onl-sem_23-04-20_and_15-05-20_ncov19.pdf
  14. Україна 2022: як не втратити свій шанс стати сильною державою. URL: <https://drive.google.com/file/d/1bVEYJ4Zgj3f8XPHh1C2h99TvfL0h2snh/view>

References

1. Pro osnovni zasady (strategiu) derzhavnoi ekologichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku (2019) [On the Basic Principles (Strategy) of the State Environmental Policy of Ukraine for the period up to 2030]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19?lang=ru> [in Ukrainian].
2. Our Common Future. Report of the World Commission on Environment and Development(1987). World Commission on Environment and Development. Retrieved from: <http://www.worldinbalance.net/agreements/1987-brundtland.php> [in English].
3. Pavlov, V. I. (2000). Polityka regionalnogo rozvytku v umovach rynkovoi transformatsii (teoretyko-metodologichni aspekty te mechanizmy realizatsii): monogr. [Policy of regional development in conditions of market transformation (theoretical and methodological aspects and implementation mechanisms): monogr.]. Lutsk: Nadstyrya. 580 p. [in Ukrainian].
4. Metodychni vkazivky dlya samostiynogo vyvchennya navchalnoi dystsipliny "Strategia stalogo rozvytku" dlya zdobuvachiv vyschoi osvity drugogo (magisterskogo) rivnya usich osvithno-profesiynych program spetsialnostey NUVGP dennoi I zaochnoi form navchannya (2020) [Methodological guidelines for independent study of the academic discipline "Strategy of sustainable development" for students of higher education of the second (master's) level of all educational

- and professional programs of specialties of NUVHP full-time and part-time forms of study; Klymenko M. O., Klymenko L. V., Budnik Z. M. Rivne: NUVHP. 37 p. [in Ukrainian].
5. Vorontsov, S. B, Burbela, T. M. (2020). Suchasnyi stan ta problemy formuvannya pidhodiv do zabezpechennya stalogo rozvytku Ukrainy [The current state and problems of forming approaches to ensuring the sustainable development of Ukraine]. Retrieved from: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-07/suchasnyi-stan-zabezpechennya-stalogo-rosvytku-ukrainy.pdf> [in Ukrainian].
  6. Batii, O. O., Revutska, A. O. (2019). Ekobezpechnyi rozvytok yak instrument realizatsii derzhavnoi ekologichnoi polityky [Eco-safe development as a tool for implementing state environmental policy]. *Materialy vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii здобувачив высшої освіти І молодих вчених «Перспективи розвитку території: теорія і практика»*. Charkiv, 22–23 November 2019 year. Retrieved from: <https://eprints.kname.edu.ua/view/subjects/d=5Fkonfpersrozvterr2019.html> [in Ukrainian].
  7. Zhukovskii, V., Sydor, A., Shpak, G., & Shtatnii, S. (2022). Zastosuvannya metodu analizu ierarchii dlya otsinky Zachidnogo regionu Ukrainy z metou rozvytku organichnogo zemlekorystuvannya. [Application of the method of analysis of hierarchies for the assessment of the Western region of Ukraine in order to develop organic land use]. *Ecologichna bezpeka ta pryrodokorystuvannya – Ecological safety and nature management*, 41 (1), 69–88. Retrieved from: <https://doi.org/10.32347/2411-4049.2022.1.69-88> [in Ukrainian].
  8. Pochatok novogo politychnogo roku: dovira do sotsialnykh institutiv (2020) [The beginning of a new political year: trust in social institutions]. Retrieved from: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/pochatok-novogo-politychnogo-roku-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-lypen-2020r> [in Ukrainian]. (Accessed 7 July 2022).
  9. Bjola C. (2017). Trends and counter-trends in digital diplomacy. A Global Ranking of Soft Power 2017. Portland : USCC Center on Public Diplomacy. P. 126–129 [in English].
  10. Pyricov O., Chumachenko S., & Yakovlev E. (2022). Geoinformatsiyni systemnyi pidchid do analizu vplyvu zbroinykh konfliktiv na ekologichnii stan navkolshnyogo prirodnogo seredovyshcha [Geoinformation systematic approach to the analysis of the impact of armed conflicts on the ecological state of the environment]. *Ecologichna bezpeka ta pryrodokorystuvannya – Екологічна безпека та природокористування*, 41 (1), 5–17. Retrieved from: <https://doi.org/10.32347/2411-4049.2022.1.5-17> [in Ukrainian].
  11. Masley V. (2022). Publichne upravlinnya systemou tsivilnogo zahystu v umovach voennogo stanu ta pislyavoennoi vidbudovy: vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiya z mizhnarodnoyu uchastyu «Aktualni problemy menedzhmentu ta publichnogo upravlinnya v umovach viiny ta pislyavoennoi vidbudovy» [Public management of the civil defense system in the conditions of martial law and post-war reconstruction: all-Ukrainian scientific-practical conference with international participation “Actual problems of management and public administration in the

-
- conditions of war and post-war reconstruction of Ukraine”]. 31.05.2022. P. 142-145. Retrieved from: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/44954> [in Ukrainian].
12. Yak viina vplyvaye na dovkillya I yak mozna dopomogty yogo vidnovlyuvaty (2022) [How war affects the environment and how it can be helped to recover]. Retrieved from: <https://suspilne.media/231917-ak-vijna-vplivae-na-dovkilla-i-ak-mozna-dopomogti-jogo-vidnovlyuvati-rozpovidae-ekologina/> [in Ukrainian].
  13. Dosvid perezhyvannya pandemii covid-19: dystantsiyni psihologichni doslidzhennya, dystantsyina psihologichna pidtrymka (2020): meterialy onlain-seminariv 23 april 2020 year “Dosvid karantynu: dystantsiyna psihologochna dopomoga i pidtrymka” ta 15 may 2020 year “Dystantsiyni psihologichni doslidzhennya v umovah pandemii covid-19 i karantynu” (2020) [The experience of living through the covid-19 pandemic: remote psychological research, remote psychological support: materials of the online seminars on April 23, 2020 “Experience of quarantine: remote psychological help and support” and on May 15, 2020 “Remote psychological research in the conditions of the covid-19 pandemic and quarantine”]; za nauk. red. M. M. Sluysarevskogo, L. A. Naydionovoi, O. L. Voznesenskoj. K.: ISPP NAONUkrainy. 121 p. Retrieved from: https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/Static/dosvid_onl-sem_23-04-20_and_15-05-20_ncov19.pdf
  14. Ukraina 2022: yak ne vtraryty svii schans staty sylnoyu derzhavou (2022). [Ukraine 2022: how not to lose your chance to become a strong state]. Retrieved from: <https://drive.google.com/file/d/1bVEYJ4Zgj3f8XPHh1C2h99TvfL0h2snh/view> [in Ukrainian].

Статтю отримано 14 червня 2022 р.
Article received June 14, 2022